

Podprogram „V čom je problém?“

Program sociálnej diagnostiky (§ 12, ods. 1, písm. b) a § 11 ods. 3, písm. b), bod 5.)

1. Vymedzenie teoretického rámca podprogramu - identifikácia problému

Na identifikáciu problémov v rodine slúži sociálna diagnostika. Je to pomocná metóda, ktorá pomáha soc. pracovníkovi/čke zorientovať sa v klientovi, vzťahu či v probléme, uľahčuje mapovať potenciály a limity klienta/ky, otvára priestor pre špecifické zameranie rozhovoru, indikuje možnosti využitia účinných foriem a metód práce, predvída predpokladané správanie klienta. Sociálna diagnostika aktivizuje rodinu k zamysleniu sa nad svojou situáciou, k spolupráci a k spoločnému hľadaniu potenciálov rodiny na zvládnutie problémovej situácie. Diagnosticky sú najproblematickejšie situácie, keď sú problémy nevyhranené, skryté, keď je rodina v určitých oblastiach funkčná a v iných zlyhávajúca. Najčastejšie problémy v rodinách sú: traumatizujúce prostredie, neúplná rodina, časová tieseň, nedostatok rozmanitej činnosti, nevhodné vzory, nedostatok kultivácie citov, nedostatok systému a pravidelnosti, nedostatočné sociálne a rodičovské zručnosti, narušené vzťahové väzby.

2. Cieľ podprogramu

Cieľom je získať súbor poznatkov o príčinách vzniku sociálneho problému, faktoroch, ktoré tento stav udržujú a tiež o dôsledkoch na život klienta/ky, rodiny a jeho/ich okolie. Hlavným cieľom nie je produkt – sociálna diagnóza, ktorá pôsobí ako „triedič“ klientov do určitých skupín (alkoholik, bezdomovec, nezamestnaný), ale stanovenie adekvátnych foriem pomoci ako aj miery tejto pomoci.

3. Cieľová skupina podprogramu

- deti, u ktorých je ohrozený fyzický, psychický a sociálny vývin (z dôvodu rozpadu rodiny, krízovej situácie v rodine, nezvládnutých rodičovských zručností, nedostatočnej starostlivosti a neuspokojovania základných životných potrieb, narušenej vzťahovej väzbe),
- deti s výchovnými problémami (školské neúspechy, záškoláctvo, úteky, nezvládanie agresivity, problémy s autoritami),
- rizikové rodiny (konfliktnej predrozvodovej, rozvodovej a porozvodovej situácií so zameraním na elimináciu negatívneho vplyvu na dieťa),
- rodiny s dieťaťom, kde je riziko vyňatia dieťaťa z prirodzeného rodinného prostredia,
- rodiny, kde sa dieťa vrátilo po ukončení pobytu v Centre pre deti a rodinu.

3.1. Kontraindikácia cieľových skupín pri zaradení do podprogramu

- podozrenie na násilie v rodine, násilie v rodine, podozrenie na syndróm CAN, syndróm CAN,
- závažné psychiatrické diagnózy vyžadujúce intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení,

- neliečená závislosť na alkohole, iných omamných látkach a iných foriem závislostí, deti a dospelí aktuálne pod vplyvom alkoholu alebo inej drogy,
- závažné poruchy správania, agresivita, pri ktorých dieťa alebo rodič ohrozuje život a zdravie seba, klientov IC prípadne zamestnancov IC priamo v IC, prípadne - závažné poruchy správania vyžadujúce starostlivosť v uzatvorenom režimovom zariadení,
- znížený intelekt v ľahkom, strednom a ťažkom stupni, strednom a hlbokom pásme
- rodiny, ktoré nechcú – odmietajú spoluprácu, prípadne sa nemôžu starať o maloleté deti (mimo programu sociálnej a sociálno-psychologickej diagnostiky),
- rodiny u ktorých boli vykonávané opatrenia pre ten istý problém najmenej 2 x (jedným alebo viacerými subjektmi) neúspešne, (mimo programu sociálnej a sociálno-psychologickej diagnostiky).

4. Obsah podprogramu

1. stretnutie – ambulantnou formou

- vzájomné predstavenie sa
- objasnenie si dôvodu spolupráce, identifikácie problému
- zber anamnestických údajov
- zmapovanie základnej motivácie klientov,
- poskytnúť informácie o priebehu programu – jednosmerná komunikácia, jasný rámec stretnutia,
- uistiť klienta, že má možnosť voľby,
- vyjasnenie princípov prípadnej spolupráce – dobrovoľnosť, vlastná motivácia ku zmene, rodičia ako autori zmeny,
- očakávanie klienta/ klientov
- vysvetliť klientovi/om svoju rolu, nezatajovať povinnosť podávať správy súdu, polícii, UPSVaR
- sprostredkovanie priestoru pre prípadné otázky smerujúce k organizačnej a formálnej stránke programu,
- uzatvorenie kontraktu a vyjasnenie si frekvencie, dĺžky a podmienok stretnutí,
- dohodnutie ďalšieho stretnutia.

2.– 8. stretnutie – terénne/ambulantne

Stretnutia budú prebiehať podľa možností klienta/klientov. Stretnutia budú zamerané na:

- zmapovanie situácie v rodine, aktuálna situácia, identifikácia problémov v rodine, pohľad členov rodiny na situáciu, vonkajšie a vnútorné zdroje
- zmapovanie bytových a materiálnych podmienok – schopnosť zabezpečiť prostredie bezpečné pre dieťa, zariadenie domácnosti
- zmapovanie schopnosti vyživovať dieťa - schopnosť zabezpečiť dieťaťu pravidelnú stravu primeranú veku, podporovať jeho zdravý rast
- zmapovanie stavu hygieny a oblečenie – schopnosť zaistiť pravidelnú hygienu, viesť dieťa k hygienickým návykom, obliekať dieťa s ohľadom na počasie, pohlavie a vek
- zmapovanie schopnosti rodiča postarať sa o dieťa, poskytovať dostatok starostlivosti a pozornosti vzhľadom k veku dieťaťa, vychovávať a schopnosť učiť dieťa novému.

- fyzické zdravie dieťaťa – schopnosť rodiča rozpoznať, či sa dieťa necíti dobre a vhodne sa o neho v takejto situácii postarať, prítomnosť základných liekov a zdravotných pomôcok v domácnosti, potrebné kontakty na lekára, spolupráca rodičov s ošetroujúcim lekárom, rešpektovanie jeho rád v záujme zlepšenia zdravotného stavu dieťaťa.
- psychické zdravie dieťaťa – schopnosť rodiča všímať si aktuálne nálady dieťaťa a adekvátne na ne reagovať, záujem rodičov o to, čo dieťaťu robí radosť a čoho sa bojí, rozdeľovať pozornosť medzi súrodencov rovnomerne, výchovné prístupy oboch rodičov, či sú v zhode a pre dieťa zrozumiteľné, schopnosť dieťaťa komunikovať s prostredím vzhľadom k veku, schopnosť vymedziť hranice dieťaťu a reakcie na ich prekročenie, všeobecná interakcia rodič-dieťa.
- starostlivosť o rozvoj osobnosti dieťaťa a jeho vzdelávanie – schopnosť rodičov vytvárať podnety adekvátne k veku a potrebám dieťaťa, komunikácia, hra, podpora a rozvoj sociálnych zručností, vlastných záujmov dieťaťa, podpora a pomoc pri vzdelávaní.
- interakcie medzi jednotlivými členmi – schopnosť členov rodiny riešiť bežné životné situácie a problémy, súrodenecké konštelácie, širšia rodina a sociálne prostredie.
- inštitúcie - škola, ÚPSVaR, MsÚ, ObÚ, organizácie, záujmové skupiny.
- závery diagnostiky a prekonzultovanie s klientmi, rodinou, dieťaťom.

5. Forma podprogramu v kontexte počtu osôb

a/ individuálna v kombinácii so skupinovou (rodina, širšia rodina),

b/ skupinová.

6. Forma podprogramu v kontexte miesta

a/ ambulatná,

b/ ambulatná kombinovaná s terénnou.

7. Štruktúra podprogramu

Modul 1: 2 klienti, 2 sociálni pracovníci/1 sociálny pracovník a 1 asistent sociálnej práce, 8 stretnutí, **celý program na 2 pracovníkov 132 hod.**, (+/- 20 % hodinovej dotácie) (výpočet vid' prílohu č. 1 k programu)

Modul 2: 3-5 klientov, 2 sociálni pracovníci/1 sociálny pracovník a 1 asistent sociálnej práce, 8 stretnutí **celý program na 2 pracovníkov 140 hod.**, (+/- 20 % hodinovej dotácie) (výpočet vid' príloha č. 1 k programu)

Modul 3: 6-10 klientov, 2 sociálni pracovníci/1 sociálny pracovník a 1 asistent sociálnej práce, 8 stretnutí, **celý program, na 2 pracovníkov 154 hod.**, (+/- 20 % hodinovej dotácie) (výpočet vid' v prílohe č. 1 k programu)

Ku všetkým modulom je možné vybrať aj nastavbový modul A, B, alebo C, závisí od potreby a šírky sociálnej diagnostiky, pre relevantnosť ktorej je potrebné siahnuť aj po psychologickú a špeciálno-pedagogickú diagnostiku.

Nastavbový modul A - Špeciálny modul pre psychológa: 1 klient/rodina, 1 psychológ, prípravná fáza 2 hod., realizačná fáza 3 hodiny, 5 stretnutí = 7,5 hodín, aktivity súvisiace s prípadom

jednorázové 2 hod., evalvačná fáza 5 hod., **celý program na 1 pracovníka 7,5 hod. + 2 hod. + 4,5 hod. + 2 hod. + 5 hod. = 21,5 hod.** (+/- 20 % hodinovej dotácie) (výpočet vid' v prílohe č. 1 k programu)

Nadstavbový modul B - Špeciálny modul pre špeciálneho pedagóga: 1 klient/rodina, 1 špeciálny pedagóg, 5 stretnutí = 5 hod., aktivity súvisiace s prípadom 5 stretnutí x 3 hod. = 15 hod., aktivity súvisiace s prípadom jednorázové 1 hod, **celý program 5 hod. + 15 hod. + 1 hod. = 21 hod.,** (+/- 20 % hodinovej dotácie) (výpočet vid' v prílohe č. 1 k programu)

Nadstavbový modul C - Špeciálny modul pre špeciálneho pedagóga a psychológa: 2 klienti/rodina, 1 psychológ + 1 špeciálny pedagóg, 5 stretnutí (3 hod.) na 2 odborníkov, aktivity súvisiace s prípadom na 2 odborníkov 5 stretnutí x 6 hod., aktivity súvisiace s prípadom jednorázové 2 hod., **celý program na 2 odborníkov 15 hod. + 30 hod. + 2 hod. = 47 hod.,** (+/- 20 % hodinovej dotácie) (výpočet vid' v prílohe č. 1 k programu)

8. Metódy a techniky

- **Pozorovanie** - ide predovšetkým o zachytenie vonkajších prvkov správania klienta, či už dospelého alebo dieťaťa. Predmetom pozorovania sú predovšetkým motorické prejavy ako nepokoj, strach, gestikulácia, kývanie a pod. V rámci pozorovania sa zameriavame na motorickú, fyziologickú a kognitívno-afektívnu zložku správania sa klienta.
- **Analýza materiálov** – pri práci s rodinami a deťmi sa sociálny pracovník stretáva s rôznymi informáciami o správaní dieťaťa alebo iného člena rodiny v správach výchovného pracovníka, učiteľa, sociálneho pracovníka, kolízneho opatrovníka alebo sudcu, čo zohráva pri tvorbe komplexnej sociálnej diagnostiky veľmi dôležitú úlohu.
- **Štandardizovaná diagnostika** - ide o štandardizované testy, ktoré vykonávajú predovšetkým psychológ a špeciálny pedagóg. Sociálny pracovník sa k nim dostáva sprostredkované, je to však veľmi významné pre tímovú prácu a ďalšie zameranie poradenstva sociálneho pracovníka.
- **Činnosťná diagnostika** - ide o diagnostickú metódu, ktorá sa najlepšie uplatňuje v prirodzenom prostredí klienta. Zameriava sa na kooperáciu rodiny, začínajúce sociálno-patologické javy v správaní dospelých, detí a pod.
- **Diagnostika pomocou vecí** - ide o diagnostickú metódu, ktorou zisťujeme predovšetkým údaje o klientovi, ktoré nám nie sú známe a môžu výrazným spôsobom pomôcť v jeho socializácii - obklopanie vecami, koníčky, štýl oblečenia, hudba, knihy a pod.
- **Informácia** - patrí medzi elementárne metódy práce s klientmi, pomoc rodine informácie spracovať a overiť si, či ich správne pochopila. Informácie sa týkajú predovšetkým ich základných práv, nárokov na poskytnutie sociálnych služieb, podpory zo strany samosprávy, štátnych sociálnych dávok, zvýšenie právneho povedomia.
- **Interview** - najpoužívanejšia metóda sociálnej práce vedená s jednotlivcom alebo skupinou.
- **Klarifikácia** - v rámci tejto metódy ide o rozumovú analýzu problému alebo celkovej situácie, odborník a rodina objasňujú rôzne aspekty prezentovaného problému. V rámci procesu klarifikácie môže prísť k redefinícii problému či zmene diagnózy, rodina môže naraz vidieť svoju situáciu z iného zorného uhla a objavuje nové možnosti riešenia svojho problému
- **Ventilácia** - sa používa predovšetkým pri prvom poradenskom rozhovore, pomáha klientovi zbaviť sa nahromadeného napätia, stresu, úzkosti, strachu, umožňuje klientovi hovoriť o problémoch a ťažkostiach bez zosmiešňovania, zhadzovania a nepochopenia. Rozprávaním o probléme dochádza k zníženiu tenzie a strachu a môže sa vytvoriť priestor pre konštruktívnu poradenskú prácu.

- **Povzbudenie** - túto metódu používa sociálny pracovník pri cieľovej skupine zväčša v iniciálnej fáze, kedy je dôležité hneď povzbudiť klienta, oceniť, že sa rozhodol riešiť svoj problém. Najmä u detí je táto metóda veľmi dôležitá, aby prekonal svoj strach. V rámci tejto metódy sa môže použiť aj modifikácia, resp. použitie ďalších prostriedkov vhodných pre jednotlivé vekové kategórie (hračka a pod.).
- **Interpretácia** - ako jedna z metód sociálnej práce sa pri cieľovej skupine používa v neskoršej fáze a používa sa u dospelých klientov. Nepoužíva sa v úvodnej fáze ani v krízovej intervencii kedy klient nesmie byť v tenzii a musí byť pripravený na interpretáciu. V rámci tejto metódy prestáva byť poradca celkom pasívny, začína aktívne dopĺňať chýbajúce súvislosti, ktoré zostávali klientovi skryté. Nie je vhodná počas tenzie, počas rozličných kríz u klienta, poradca musí mať viacero poznatkov o klientovom prežívaní. Vhodné pre túto metódu je, aby klient dospel do štádia, kedy dokáže interpretovať sám, aby nedošlo k pocitu, že mu bola interpretácia implantovaná.
- **Metóda prípadovej štúdie** - ide o metódu, ktorá vychádza zo štúdia jednotlivých prípadov na základe ktorých dokáže sociálny pracovník vytvoriť hypotézu, ktorá vystihuje vývoj a dynamiku sociálnych procesov, zmien a reakcií.
- **Konfrontácia** - v rámci tejto metódy sociálny pracovník upozorňuje klienta na rozdiely a rozpory v jeho tvrdeniach, správaní a chápaní seba aj iných. V rámci tejto metódy sa môže dostať klient a poradca do vzájomnej konfrontácie, do konfrontácie s ostatnými členmi rodiny, či členmi skupiny. Túto metódu uplatňujeme hlavne ak pracujeme s matkou a s deťmi, kedy dochádza k násilným atakom matky voči deťom, prípadne dochádza ku konfrontácii medzi klientmi navzájom.
- **Sumarizácia** – zameraná na zhrnutie doterajšej spolupráce s rodinou, uskutočňuje sa po určitej etape alebo na konci sedenia, ale užitočnejšie je, ak poradca povzbudí k sumarizácii rodinu, ktorá referuje o tom, kam sa spolupráca s odborníkom dostala a na čom sa spolu dohodli.
- **Evaluácia** – hodnotenie. Hodnotenie prebieha vždy v určitých fázach programu a to v kontexte Plánu. Hodnotenie môže prebiehať aj mimo tohto plánu, najmä ak dieťa dokáže plniť jednotlivé úlohy zamerané napr. na zlepšenie správania, zvládanie niektorých techník a pod.
- **Metódy sociogramu** sú zamerané na skúmanie sociálnych vzťahov a vnútornej skladby rodín klienta. Zisťuje sa sociabilita, štruktúra rodiny, pomáha určiť presné postavenie a rolu každého jedinca v rodine aj štruktúru skupinových vzťahov. Realizácia sociogramu prebieha pomocou dotazníku, rozhovoru s klientom alebo hrami.
- **Psychologická diagnostika** - Realizuje psychológ/ička primárne za účelom detekovania miery poškodenia dieťaťa, miery narušených vzťahov v rodine, identifikácie či ide o dlhodobý nevyriešený konflikt ohrozujúci zdravý vývoj dieťaťa, prípadne násilie, či za krízovou situáciou je iná príčina. Cieľom psychodiagnostiky je zmapovať silu adaptačných mechanizmov klienta, t.j. ako sa problémom prispôobil, ako ich rieši, ako ich zvláda – či sú jeho adaptívne mechanizmy zdravé alebo spôsobujú u klienta poruchy prispôsobenia sa. Pri využívaní psychologických metód využíva **psychodiagnostické metódy a testy** (v zmysle zákona o psychologickkej činnosti č.199/1994 Z. z., ktorý dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z.), kde zaraďujeme klinické metódy ako pozorovanie, rozhovor, anamnestické údaje, analyzovanie spontánnych produktov, ako sú napr. denníky, zápisky, spontánne kresby. Z testových metód využíva štandardizované metodiky: výkonové testy (jednodimenzionálne i komplexné testy inteligencie), osobnostné testy (projektívne metódy - verbálne i grafické k posúdeniu hlbších emocionálnych rovín v štruktúre osobnosti, a taktiež k analýze rodinných interakcií a interpersonálnych vzťahov, uni i multidimenzionálne dotazníky k posúdeniu základných

osobnostných charakteristík, sebaopisovacie dotazníky a škály), škály na zisťovanie rodinnej atmosféry, a pod.. Okrem potrebnej sociálnej a psychologickéj diagnostiky vykonávame aj orientačnú špeciálno-pedagogickú diagnostiku týkajúcu sa:

- úrovne osvojených vedomostí: poznatky z rôznych oblastí ich štruktúra a trvácnosť, schopnosť orientovať sa v realite,
- úrovne vývinu reči: primeranosť celkového rečového prejavu, nápadnosti v reči, nesprávna výslovnosť hlások, narušenie zvuku alebo plynulosti reči,
- úrovne komunikácie: schopnosť nadviazať a udržať komunikáciu rôznymi spôsobmi,
- úrovne motoriky: úroveň hrubej a jemnej motoriky, grafomotoriky,
- úroveň funkčnosti zmyslových orgánov: funkčnosť a využívanie zraku, sluchu, hmatu, čuchu, laterality,
- úrovne návykov a zručností: hygienické návyky, sebaobslužné činnosti, pracovné a sociálne zručnosti,
- úroveň správania sa a adaptácie v rôznych typoch sociálnych prostredí.

Tieto poznatky získavame pomocou rôznych špeciálno-pedagogických metód. Využívame predovšetkým zámerné ale aj voľné pozorovanie, rozhovor a prácu s anamnestickými údajmi z rôznych oblastí, ale aj dotazníky a testové metódy. Dôležitú úlohu pri špeciálno-pedagogickej diagnostike zohráva analýza produktov činnosti, využívanie detskej kresby, a metód arteterapie, muzikoterapie, ergoterapie, canisterapie, snoezelen, hrovej terapie, filiálnej terapie.

Záverom: Sociálny podprogram pod názvom: **“V čom je problém?”** je programom sociálnej diagnostiky, v rozšírenej podobe A, B, C, zahŕňajúc aj orientačnú diagnostiku psychológa/ičky a špeciálneho/nej pedagóga/ičky. Pozostáva z 3 modulov s rovnakým obsahom, s tým, že jednotlivé moduly sú určené pre určitý počet klientov. Podprogram „V čom je problém?“ je neoddeliteľnou súčasťou Programu IC Slniečko.

V Nitre, 26. 6. 2018

Mgr. Mariana Kováčová, PhD.
riaditeľka/odborná garantka

Príloha č. 1 k podprogramu „V čom je problém?“

Cieľom tejto prílohy je detailnejšie rozpísať jednotlivé typy modulov a ich hodinové dotácie. Príloha nadväzuje na bod č. 7.: Štruktúra programu.

Modul č.1

2 klienti, 2 sociálni pracovníci/1 sociálny pracovník a 1 asistent sociálnej práce, 8 stretnutí, **celý program na 1 pracovníka 4,5 hod. + 5,5 hod. + 14 hod. + 35 hod. + 4 hod. + 3 hod. = 66 hod., celý program na 2 pracovníkov 132 hod., (+/- 20 % hodinovej dotácie)**

Prípravná fáza: jednorázovo (spolu **4,5 hod.** na 1 pracovníka, **9 hod.** na 2 pracovníkov)

- oboznámenie sa so situáciou rodiny 2 hod.,
- konzultácia s vysielajúcou inštitúciou 1 hod.,
- kontakt s rodinou 0,5 hod.,
- realizácia stretnutia 1 hod.

Realizačná fáza: ambulánna forma: 1 stretnutie s klientmi 2 pracovníci (spolu **5,5 hod.** na 1 pracovníka, **11 hod.** na 2 pracovníkov)

- príprava na stretnutie s klientom 1 hod.,
- stretnutie ambulánne 1,5 hod.,
- intervízia 1 hod.,
- záznam 1 hod.,
- analýza materiálov 1 hod.

Cesta do terénu: (spolu **14 hod.** na 1 pracovníka, **28 hod.** na 2 pracovníkov)

Terénna forma: 7 stretnutí (spolu **35 hod.** na 1 pracovníka, **70 hod.** na 2 pracovníkov)

Aktivity súvisiace s prípadom: 7 stretnutí

- príprava na stretnutie 1 hod.,
- stretnutie 1,5 hod.,
- intervízia 1 hod.,
- záznam 1 hod.,
- telefonické poradenstvo 0,5 hod.,

Aktivity súvisiace s prípadom: podľa potreby (spolu 4 hod. na 1 pracovníka, 8 hod. na 2 pracovníkov)

- analýza materiálov 1 hod.,
- supervízia 1 hod., – ku každému prípadu
- konzultácie: osobne, telefonicky (ObÚ, ÚPSVaR, MŠ, ZŠ, inštitúcie, polícia, právnici, lekár,...) 2 hod.

Evaluačná fáza: jednorázovo (spolu **3 hod.** na 1 pracovníka, **6 hod.** na 2 pracovníkov)

- sociálna správa a správa z realizácie sociálnej diagnostiky na ÚPSVaR 3 hod.

Modul č.2

3-5 klientov, 2 sociálni pracovníci/1 sociálny pracovník a 1 asistent sociálnej práce, 8 stretnutí, **celý program na 1 pracovníka 4,5 hod. + 6 hod. + 14 hod. + 38,5 hod. + 4 hod. + 3 hod. = 70 hod., celý program na 2 pracovníkov 140 hod., (+/- 20 % hodinovej dotácie)**

Prípravná fáza: jednorázovo (spolu **4,5 hod.** na 1 pracovníka, **9 hod.** na 2 pracovníkov)

- oboznámenie sa so situáciou rodiny 2 hod.,
- konzultácia s vysielajúcou inštitúciou 1 hod.,
- kontakt s rodinou 0,5 hod.,
- realizácia stretnutia 1 hod.

Realizačná fáza: ambulantná forma: 1 stretnutie s klientmi 2 pracovníci (spolu **6 hod.** na 1 pracovníka, **12 hod.** na 2 pracovníkov)

- príprava na stretnutie s klientom 1 hod.,
- stretnutie ambulantné 2 hod.,
- intervízia 1 hod.,
- záznam 1 hod.,
- analýza materiálov 1 hod.

Cesta do terénu: (spolu **14 hod.** na 1 pracovníka, **28 hod.** na 2 pracovníkov)

Terénna forma: 7 stretnutí (spolu **38,5 hod.** na 1 pracovníka, **77 hod.** na 2 pracovníkov)

Aktivity súvisiace so stretnutiami: 7 stretnutí

- príprava na stretnutie 1 hod.,
- stretnutie v teréne 2 hod.,
- intervízia 1 hod.,
- záznam 1 hod.,
- telefonické poradenstvo 0,5 hod.,

Aktivity súvisiace s prípadom: (spolu **4 hod.** na 1 pracovníka, **8 hod.** na 2 pracovníkov)

- analýza materiálov 1 hod.,
- supervízia 1 hod. – ku každému prípadu
- konzultácie: osobne, telefonicky (ObÚ, ÚPSVaR, MŠ, ZŠ, inštitúcie, polícia, právnici, lekár...) 2 hod.

Evaluačná fáza: jednorázovo (spolu **3 hod.** na 1 pracovníka, **6 hod.** na 2 pracovníkov)

- sociálna správa a správa z realizácie sociálnej diagnostiky na ÚPSVaR 3 hod

Modul č. 3

6-10 klientov, 2 sociálni pracovníci/1 sociálny pracovník a 1 asistent sociálnej práce, 8 stretnutí, **celý program na 1 pracovníka 4,5 hod. + 6 hod. + 14 hod. + 45,5 hod. + 4 hod. + 3 hod. = 77 hod. celý program, na 2 pracovníkov 154 hod., (+ - 20% hodinovej dotácie)**

Prípravná fáza: jednorázovo (spolu **4,5 hod.** na 1 pracovníka, **9 hod.** na 2 pracovníkov)

- oboznámenie sa so situáciou rodiny 2 hod.,
- konzultácia s vysielajúcou inštitúciou 1 hod.,
- kontakt s rodinou 0,5 hod.,
- realizácia stretnutia 1 hod.

Realizačná fáza: ambulantná forma: 1 stretnutie s klientmi 2 pracovníci (spolu **6 hod.** na 1 pracovníka, **12 hod.** na 2 pracovníkov)

- príprava na stretnutie s klientom 1 hod.,
- stretnutie ambulantné 2 hod.,
- intervízia 1 hod.,
- záznam 1 hod.,
- analýza materiálov 1 hod.

Cesta do terénu: (spolu **14 hod.** na 1 pracovníka, **28 hod.** na 2 pracovníkov)

Terénna forma: 7 stretnutí (spolu **45,5 hod.** na 1 pracovníka, **91 hod.** na 2 pracovníkov)

Aktivity súvisiace so stretnutiami: 7 stretnutí

- príprava na stretnutie s klientom 1 hod.,
- stretnutie v teréne 3 hod.,
- intervízia 1 hod.,
- záznam 1 hod.,
- telefonické poradenstvo 0,5 hod.,

Aktivity súvisiace s prípadom: (spolu **4 hod.** na 1 pracovníka, **8 hod.** na 2 pracovníkov)

- analýza materiálov 1 hod.,
- supervízia 1 hod. – ku každému prípadu,
- konzultácie: osobne, telefonicky (ObÚ, ÚPSVaR, MŠ, ZŠ, inštitúcie, polícia, právnici, lekár,...) 2 hod.

Evaluačná fáza: jednorázovo (spolu **3 hod.** na 1 pracovníka, **6 hod.** na 2 pracovníkov)

- sociálna správa a správa z realizácie sociálnej diagnostiky na ÚPSVaR 3 hod.
- stanovenie sociálnej diagnózy, ktorá obsahuje:
 - informácie o osobnosti klienta,
 - informácie o vzťahu klienta k jeho užšiemu a širšiemu prostrediu,
 - informácie o situácií, v ktorej sa klient nachádza.

Nadstavbový modul A - PSYCHOLÓG

1klient/rodina, 1 psychológ, predprípravná fáza 2 hod., realizačná fáza 3 hodiny, 5 stretnutí = 7,5 hodín, aktivity súvisiace s prípadom jednorázové 2 hod., evaluačná fáza 5 hod., **celý program na 1 pracovníka 7,5 hod. + 2 hod. + 4,5 hod. + 2 hod. + 5 hod. = 21,5 hod.** (+/- 20 % hodinovej dotácie)

Predprípravná fáza (2 hod): jednorázovo

- Konzultácia s vysielajúcim sociálnym pracovníkom 1 hod.
- Oboznámenie sa so situáciou v rodine z dostupných materiálov 1 hod.

Realizačná fáza: ambulatná forma: 1 stretnutie s klientmi 1 pracovník (spolu **4,5 hod.** na 1 pracovníka)

Aktivity súvisiace so stretnutiami:

- príprava na stretnutie s klientom 1 hod. (naštudovanie materiálu)
- stretnutie 1,5 hod. (oboznámenie sa s priebehom stretnutia a vyhodnotením psychodiagnostiky, informovanie klienta o princípoch spolupráce, zistenie zakázky, psychodiagnostika klienta, nastavenie spolupráce na základe vyhodnotenia psychodiagnostiky, práca s emóciami, informovanie klienta o dobrovoľnosti spolupráce, motivácia k zmene, informovať klienta o vzájomnej spolupráci so sociálnym pracovníkom, plánovanie ďalšieho stretnutia, zosúladenie očakávaní zo strany klienta a psychológa, oboznámenie sa s pravidlami spolupráce – prípadne spoločné nastavenie pravidiel spolupráce, informovať klienta o informovanosti a spolupráci so sociálnym pracovníkom)
- po jednotlivých stretnutiach vypracovanie záznamu z nich 1 hod.
- intervízia 1 hod.

Aktivity súvisiace s prípadom:

- supervízia 1 hod.
- v spolupráci so sociálnym pracovníkom vypracovanie plánu **práce s klientom** – 1 hod.

Evaluačná fáza: jednorázovo (**5 hod.**)

- psychodiagnostika na porovnanie zmeny či posunu klienta 1,5 hod.
- rozhovor s klientom a vyhodnotenie psychodiagnostiky a situácie u klienta po ukončení spolupráce – 1,5 hod.
- rozhovor so sociálnym pracovníkom a vyhodnotenie psychodiagnostiky a situácie u klienta po ukončení spolupráce – 1 hod.
- vypracovanie Evaluačnej správy a záverečné vyhodnotenie spolupráce spolu so sociálnym pracovníkom – 1 hod.

Nadstavbový modul B – ŠPECIÁLNY PEDAGÓG

1 klient/rodina, 1 špeciálny pedagóg

Realizačná fáza: 5 stretnutí = 5 hod., aktivity súvisiace s prípadom 5 stretnutí x 3 hod. = 15 hod., aktivity súvisiace s prípadom jednorázové 1 hod, **celý program 5 hod. + 15 hod. + 1 hod. = 21 hod.**, (+/- 20 % hodinovej dotácie)

Aktivity súvisiace so stretnutiami:

- príprava 1 hod. (naštudovanie materiálov, zostaviť špeciálnopedagogickú diagnostiku)
- stretnutie 1 hod (špeciálnopedagogická diagnostika, poskytovanie informácií, uvedenie informácií o priebehu spolupráce, motivácia klienta, informovanie o pravidlách stretnutí, uistenie klienta o jeho dobrovoľnosti v zapojení sa do programu, dohoda o ďalšom stretnutí)
- záznam 1 hod. (vyhodnotenie špeciálnopedagogickej diagnostiky a zapísanie priebehu stretnutia)
- intervízia 1 hod.

Aktivity súvisiace s prípadom:

- supervízia 1 hod.

Nadstavbový modul C – ŠPECIÁLNY PEDAGÓG A PSYCHOLÓG

1-2 klienti/ rodina 1 špeciálny pedagóg + 1 psychológ

Realizačná fáza: 5 stretnutí (3 hod.) na 2 odborníkov, aktivity súvisiace s prípadom na 2 odborníkov 5 stretnutí x 6 hod., aktivity súvisiace s prípadom jednorazové 2 hod., **celý program na 2 odborníkov 15 hod. + 30 hod. + 2 hod. = 47 hod.**, (+/- 20 % hodinovej dotácie)

Aktivity súvisiace so stretnutiami: každé stretnutie na oboch odborníkov

- príprava 2 hod. (naštudovanie si materiálov o klientovi, vytvorenie dohody o priebehu stretnutia so psychológom + stanovenie si odborných a kompetenčných hraníc)
- stretnutie s klientom 3 hod. (psychodiagnostika a špeciálnopedagogická diagnostika, poskytnutie klientovi informácií o priebehu stretnutia, uistenie klienta o dobrovoľnosti zapojenia sa do programu, motivácia k zmene, plánovanie ďalšieho stretnutia)
- záznam 2 hod.
- intervízia 2 hod.

Aktivity súvisiace s prípadom: jednorazovo na oboch odborníkov

- supervízia 2 hod.